

Prima instanță: E. Cojocari

Instanța de apel: N. Budăi, A. Minciuna, I. Muruianu

DECIZIE

02 martie 2016

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecător:

Judecătorii:

Valeriu Doagă

Iuliana Oprea, Ala Cobăneanu,

Dumitru Mardari, Galina Stratulat

examinînd recursul declarat de Întreprinderea Municipală „Regia Transport Electric mun. Chișinău”,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Societatea de Asigurări-Reasigurări „Donaris Group” Societate pe Acțiuni împotriva Întreprinderii Municipale „Regia Transport Electric mun. Chișinău”, copîrît Compania Internațională de Asigurări „ASITO” Societate pe Acțiuni privind încasarea prejudiciului material și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 15 octombrie 2015, prin care apelul declarat de Compania Internațională de Asigurări „ASITO” Societate pe Acțiuni a fost admis, casată hotărîrea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 19 martie 2014, fiind pronunțată o nouă hotărîre.

c o n s t a ț ă:

La 06 septembrie 2012 Societatea de Asigurări-Reasigurări „Donaris Group” Societate pe Acțiuni a înaintat cererea de chemare în judecată împotriva Întreprinderii Municipale „Regia Transport Electric mun. Chișinău” privind încasarea prejudiciului material și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că între Societatea de Asigurări-Reasigurări „Donaris Group” Societate pe Acțiuni, în calitate de asigurător și Societatea cu Răspundere Limitată „Bercut Grup”, în calitate de asigurat a fost încheiat contractul de asigurare facultativă a mijloacelor de transport auto-casco nr. CSK 2008-01-0594, prin care a fost asigurat automobilul de model „Dacia Logan”, număr de înmatriculare C LA 374, contra mai multor riscuri, inclusiv și riscul contra prejudiciului ca rezultat al accidentelor de circulație.

Reclamanta a mai specificat că la 24 iulie 2008 în mun. Chișinău, str. Alba Iulia

intersecție cu str. I.L. Caragiale, peste autoturismul „Dacia Logan” C LA 374 au căzut firele electrice destinate pentru circulația troleibuzelor, fapt care a generat deteriorarea mijlocului de transport, circumstanțe constatate de către organele de poliție.

Ulterior, ca rezultat persoana interesată (beneficiarul asigurării) - Societatea cu Răspundere Limitată „Bercut Grup” a declarat cazul dat Societății de Asigurări-Reasigurări „Donaris Group” Societate pe Acțiuni, care a deschis dosar de daune și a evaluat prejudiciul material la suma de 6018,00 lei.

Consideră reclamata că acesta în temeiul reglementărilor Codului Civil al Republicii Moldova, în rezultatul subrogării păgubitului căruia i-a achitat despăgubirea de asigurare, are dreptul de a solicita achitarea prejudiciului material respectiv de la persoana responsabilă de cauzarea prejudiciului și anume de la Întreprinderea Municipală „Regia Transport Electric mun. Chișinău”.

În ședință de judecată a primei instanțe din 16 ianuarie 2008 s-a stabilit faptul că troleibuzele Întreprinderii Municipale „Regia Transport Electric” au fost asigurate în baza contractului de asigurare obligatorie de răspundere civilă nr. 1875299- 300/1958706 din 16 ianuarie 2008, încheiat între Întreprinderea Municipală „Regia Transport Electric” și Compania Internațională de Asigurări „ASITO” Societate pe Acțiuni.

Prin încheierea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 14 februarie 2013, a fost atras în calitate de copârît Compania Internațională de Asigurări „ASITO” Societate pe Acțiuni”.

Reclamanta, ulterior și-a modificat cererea de chemare în judecată cu solicitarea încasării în mod solidar din contul Companiei Internaționale de Asigurări „ASITO” Societate pe Acțiuni și Întreprinderii Municipale „Regia Transport Electric” în beneficiul Societății de Asigurări-Reasigurări „Donaris Group” Societatea pe Acțiuni suma de 6018,00 lei cu titlu pagubă materială (f.d. 55-57).

Pe parcursul examinării pricinii în prima instanță, reclamantul și-a modificat suplimentar pretențiile, invocând faptul că Compania Internațională de Asigurări „ASITO” Societate pe Acțiuni” urmează să repare prejudiciul material în mărime de 6 018,00 lei în calitate sa de asigurator al răspunderii civile al mijlocului de transport ce aparține Întreprinderii Municipale „Regia Transport Electric” (f.d. 89).

Solicită reclamanta încasarea din contul Companiei Internaționale de Asigurări „ASITO” Societate pe Acțiuni” a prejudiciului material în mărime de 6018,00 lei și a cheltuielilor de judecată formate din taxa de stat în mărime de 270 lei și a cheltuielilor pentru asistența juridică în mărime de 2000 lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 19 martie 2014 a fost admisă integral cererea de chemare în judecată înaintată de către Societatea de Asigurări-Reasigurări „Donaris Group” Societate pe Acțiuni împotriva Întreprinderii Municipale „Regia Transport Electric”, dispunându-se încasarea din contul Companiei Internaționale de Asigurări „ASITO” Societate pe Acțiuni” în beneficiul Societății de Asigurări-Reasigurări „Donaris Group” Societate pe Acțiuni suma de 6018 lei cu titlu de prejudiciu material, cheltuieli de achitare a taxei de stat în mărime de 270 lei și cheltuieli pentru asistență juridică în sumă de 2000 lei, iar în total suma de 8288 lei.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 03 decembrie 2014, apelul declarat de Compania Internațională de Asigurări „ASITO” Societate pe Acțiuni a fost admis pe alte temeiuri, casată hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 19 martie 2014, fiind pronunțată o nouă hotărâre, prin care s-a dispus încasarea din contul Companiei Internaționale de Asigurări „ASITO” Societate pe Acțiuni” în beneficiul Societății de

Asigurări-Reasigurări „Donaris Group” Societate pe Acțiuni suma de 6018 lei cu titlu de prejudiciu material, cheltuieli de achitare a taxei de stat în mărime de 270 lei și cheltuieli pentru asistență juridică în sumă de 2000 lei, iar în total suma de 8288 lei.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 27 mai 2015 s-a admis recursul declarat de Compania Internațională de Asigurări „ASITO” Societate pe Acțiuni, s-a casat decizia Curții de Apel Chișinău din 03 decembrie 2014, cu remiterea pricinii pentru rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 15 octombrie 2015, apelul declarat de Compania Internațională de Asigurări „ASITO” Societate pe Acțiuni a fost admis, s-a casat hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 19 martie 2014, fiind pronunțată o nouă hotărâre, prin care s-a încasat din contul Întreprinderii Municipale „Regia Transport Electric” în beneficiul Societății de Asigurări-Reasigurări „Donaris Group” Societate pe Acțiuni suma de 6018 lei cu titlul de pagubă materială, 270 lei cu titlul de taxă de stat și 2000 lei cheltuieli de asistență juridică, în total 8288 lei.

În rest cererea de chemare în judecată înaintată de înaintată de Societatea de Asigurări-Reasigurări „Donaris Group” Societate pe Acțiuni împotriva Întreprinderii Municipale „Regia Transport Electric mun. Chișinău”, copîrît Compania Internațională de Asigurări „ASITO” Societate pe Acțiuni privind încasarea prejudiciului material și a cheltuielilor de judecată, a fost respinsă.

La 18 decembrie 2015 Întreprinderea Municipală „Regia Transport Electric mun. Chișinău”, a contestat cu recurs decizia instanței de apel, solicitînd admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel din 15 octombrie 2015 cu menținerea hotărîrii Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 19 martie 2014.

În motivarea recursului a indicat că decizia instanței de apel, este ilegală și neîntemeiată, deoarece, instanța de judecată nu a constatat și elucidat toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii, nu a aplicat legea care trebuia aplicată și a interpretat și aplicat eronat normele de drept material și procedural.

Susține recurentul că instanța de apel eronat a concluzionat că reclamantul a renunțat la acțiune, iar instanța de fond urma să emită o încheiere de admitere a renunțului cu încetarea procesului în temeiul art. 256 lit. c) CPC.

În susținerea celor invocate precizează recurentul că reclamantul Societatea de Asigurări-Reasigurări „Donaris Group” Societate pe Acțiuni nu a renunțat la acțiune, dar și-a modificat cerințele, solicitînd încasarea prejudiciului material numai de la Compania Internațională de Asigurări „ASITO” Societate pe Acțiuni.

În conformitate cu art. 434 CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Copia deciziei motivate a instanței de apel a fost expediată în adresa recurentului Întreprinderea Municipală „Regia Transport Electric mun. Chișinău”, la 10 noiembrie 2015 (f.d 252 V-I), însă dova de recepție a acesteia lipsește, astfel recursul declarat la 18 decembrie 2015, este declarat în termen.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, consideră necesar de a admite recursul declarat de Întreprinderea Municipală „Regia Transport Electric mun. Chișinău”, de a

casa decizia instanței de apel și a restitui pricina spre rejudecare în instanța de apel din considerentele ce urmează.

În conformitate cu prevederile art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța de recurs, după ce judecă recursul este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

După cum rezultă din materialele cauzei, Societatea de Asigurări-Reasigurări „Donaris Group” Societate pe Acțiuni a înaintat cererea de chemare în judecată împotriva Întreprinderii Municipale „Regia Transport Electric mun. Chișinău”, copîrît Compania Internațională de Asigurări „ASITO” Societate pe Acțiuni, privind încasarea prejudiciului material și a cheltuielilor de judecată.

Pe parcursul examinării pricinii, reclamantul și-a modificat cererea de chemare în judecată inițială, renunțînd la capătul de acțiune ce vizează pretențiile invocate împotriva Întreprinderii Municipale „Regia Transport Electric”, prin urmare, a solicitat încasarea din contul Companiei Internaționale de Asigurări „ASITO” Societate pe Acțiuni” a sumei de 6018,00 lei – cu titlu de prejudiciu material, a sumei de 270 lei – cu titlu de taxă de stat și a sumei de 2000 lei – cu titlu de cheltuieli pentru asistența juridică.

Fiind investită cu judecarea pricinii în cauză, prima instanță a ajuns la concluzia temeiniciei acțiunii, a admis integral cererea de chemare în judecată înaintată de către Societatea de Asigurări-Reasigurări „Donaris Group” Societate pe Acțiuni împotriva Întreprinderii Municipale „Regia Transport Electric”, dispunându-se încasarea din contul Companiei Internaționale de Asigurări „ASITO” Societate pe Acțiuni” în beneficiul Societății de Asigurări-Reasigurări „Donaris Group” Societate pe Acțiuni suma de 6018 lei cu titlu de prejudiciu material, cheltuieli de achitare a taxei de stat în mărime de 270 lei și cheltuieli pentru asistență juridică în sumă de 2000 lei, în total suma de 8288 lei.

La rîndul său, instanța de apel, judecând la 03 decembrie 2014 apelul declarat de Compania Internațională de Asigurări „ASITO” Societate pe Acțiuni a admis apelul pe alte temeiuri, a casat hotărîrea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 19 martie 2014, fiind pronunțată o nouă hotărîre, prin care s-a dispus încasarea din contul Companiei Internaționale de Asigurări „ASITO” Societate pe Acțiuni” în beneficiul Societății de Asigurări-Reasigurări „Donaris Group” Societate pe Acțiuni suma de 6018 lei – cu titlu de prejudiciu material, cheltuieli de achitare a taxei de stat în mărime de 270 lei și cheltuieli pentru asistență juridică în sumă de 2000 lei, iar în total suma de 8288 lei.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 27 mai 2015 s-a admis recursul declarat de Compania Internațională de Asigurări „ASITO” Societate pe Acțiuni, s-a casat decizia Curții de Apel Chișinău din 03 decembrie 2014, cu remiterea pricinii pentru rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 15 octombrie 2015, apelul declarat de Compania Internațională de Asigurări „ASITO” Societate pe Acțiuni a fost admis, s-a casat hotărîrea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 19 martie 2014, fiind pronunțată o nouă hotărîre, prin care s-a încasat din contul Întreprinderii Municipale „Regia Transport Electric” în beneficiul Societății de Asigurări-Reasigurări „Donaris Group” Societate pe Acțiuni suma de 6018 lei cu titlul de pagubă materială, 270 lei cu titlul de taxă de stat și 2000 lei cheltuieli de asistență juridică, în total 8288 lei.

La caz, instanța de recurs constată, însă, că contrar prevederilor art. 239 CPC și art. 241 alin. (5) CPC, decizia instanței de apel conține o motivare arbitrară, concluziile fiind expuse într-o formă evazivă, fără a fi examinată sub toate aspectele legalitatea și

temeinicia hotărârii supuse apelului, în raport cu regulile și legislația în vigoare.

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție analizând situația de fapt din prezenta speță, în raport cu probele administrate la dosar, constată că Curtea de Apel Chișinău judecând în ordine de apel pricina civilă intentată la cererea de chemare în judecată înaintată de Societatea de Asigurări-Reasigurări „Donaris Group” Societate pe Acțiuni împotriva Întreprinderii Municipale „Regia Transport Electric mun. Chișinău”, copîrît Compania Internațională de Asigurări „ASITO” Societate pe Acțiuni privind încasarea prejudiciului material și a cheltuielilor de judecată, nu a constatat și elucidat toate circumstanțele importante pentru judecarea justă a litigiului, admitînd încălcarea normelor de drept procedural, fapt ce a determinat o eroare judiciară care nu poate fi corectată de instanța de recurs.

În acest sens, instanța de recurs menționează și faptul că instanța de apel la rejudecarea pricinii nu a ținut cont de decizia Curții Supreme de Justiție din 27 mai 2015, nu a stabilit poziția reclamantului vis-a-vis de preferințele formulate față de Întreprinderea Municipală „Regia Transport Electric mun. Chișinău”, depășind limitele judecării apelului.

În conformitate cu prevederile art. 373 CPC, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situație mai dificilă decît aceea din hotărîrea atacată cu apel, cu excepția cazurilor cînd consimte și cînd hotărîrea este atacată și de alți participanți la proces.

Mai mult, în situația descrisă în speță, instanța de apel la rejudecarea apelului urma să se pronunțe și asupra argumentului privind termenul de prescripție pentru depunerea prezentei cereri de chemare în judecată.

Instanța de recurs constată o eroare judiciară care nu poate fi corectată de către instanța de recurs, din care motive, pricina urmează a fi remisă pentru rejudecare în Curtea de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 239 CPC, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată. Concomitent, conform art. 241 alin. (5) CPC, în motivare se indică circumstanțele pricinii constatate de instanță, probele care se întemeiază concluziile ei privitor la aceste circumstanțe, argumentele invocate de instanță la respingerea unor probe, legile de care s-a călăuzit instanța.

În sprijinul normelor naționale vin și reglementările Curții Europene pentru Drepturile Omului, jurisprudența căreia își are izvorul în dreptul oricărei părți în cadrul unei proceduri de a beneficia de respectarea acestor norme, fiind piloni de bază ai dreptului la un proces echitabil.

În această ordine de idei se constată că soluția instanței de apel nu conține o argumentare clară din care să rezulte procesul deliberării și adoptării soluției la care s-a ajuns, astfel instanța de recurs fiind în imposibilitate să exercite controlul judiciar asupra unei asemenea soluții și să verifice temeinicia și legalitatea hotărârii atacate cu privire la oricare dintre motivele prevăzute de lege.

În concluzie și în sensul art. 6 alin. (1) al Convenției, instanța de recurs ține să

menționeze că instanțele de judecată, trebuie, să indice cu suficientă claritate motivele pe care-și întemeiază hotărârile, iar având în vedere caracterul determinant al concluziilor sale să precizeze noțiunile, ce implică o apreciere a faptelor supuse examinării.

De asemenea, noțiunea de proces echitabil impune ca instanța de judecată să nu-și motiveze doar sumar hotărârea sa, ci să examineze efectiv problemele esențiale care-i sunt supuse aprecierii și să nu se mulțumească de a proba pur și simplu concluziile uneia dintre părți.

Față de cele de preced, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, având în vedere faptul că eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs, ajunge la concluzia de a admite recursul, a casa integral decizia instanței de apel și de a restitui pricina spre rejudecare în instanța de apel, deoarece eroarea judiciară nu poate fi corectată de instanța de recurs.

La rejudecarea pricinii instanța urmează să țină cont de cele susmenționate și, având în vedere specificul acțiunii, să stabilească caracterul raportului juridic dintre părți, precum și cadrul legal aplicabil în speță și rejudecând pricina să emită o hotărâre temeinică și legală.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Întreprinderea Municipală „Regia Transport Electric mun. Chișinău”.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 15 octombrie 2015, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Societatea de Asigurări-Reasigurări „Donaris Group” Societate pe Acțiuni împotriva Întreprinderii Municipale „Regia Transport Electric mun. Chișinău”, copîrît Compania Internațională de Asigurări „ASITO” Societate pe Acțiuni privind încasarea prejudiciului material și a cheltuielilor de judecată, cu remiterea pricinii pentru rejudecare în instanța de apel – Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia este nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecători

Iuliana Oprea

Ala Cobăneanu

Dumitru Mardari

Galina Stratulat